

Vår saksbehandler
Åshild Olaussen

Kopi til

Vår dato
13.11.2014

Vår referanse
DOK/2014/01679

Deres referanse

Unios høringsvar til forslag om endring i forskrift om opptak til høyere utdanning - endring av opptakskrav til lærerutdanningene

Unio viser til Kunnskapsdepartementets høringsbrev av 3. oktober 2014, med forslag om karakteren 4 i matematikk som krav for opptak til grunnskolelærerutdanningene og lektorutdanningen.

Høringsfristen er satt til 17. november 2014. Unio er sterkt kritisk til at Kunnskapsdepartementet sender en sak på høring med kortest mulig høringsfrist. Korte høringsfrister innebærer at høringsinstansene i liten grad vil kunne behandle viktige endringsforslag til lov og forskrift på en forsvarlig måte. I denne saken er det ekstra uforståelig ettersom den foreslåtte endringen ikke er tenkt innført før studieåret 2016/2017.

Unio vil sterkt oppfordre departementet til å gjennomføre fremtidige høringer med en høringsfrist på tre måneder.

Unios mening om forslagene

- Unio støtter ikke departementets forslag om karakteren 4 i matematikk som krav for opptak til lærerutdanningene og lektorutdanningen.
- Unio støtter ikke forslaget om kompensatoriske kurs for søkere som ikke har oppnådd karakteren fire i faget fra videregående opplæring.

Unios vurderinger av forslagene

Bedre studenter?

Unio er enig i at lærerutdanningene skal ha høye faglige ambisjoner på vegne av studentene og at studentene bør kunne ha høye forventninger til utdanningsinstitusjonene. Det skal stilles høye krav til studenter som skal bli lærere i barnehage og skole.

Snittkarakteren til søkerne til grunnskolelærerutdanningene ligger i dag litt over – ikke under – gjennomsnittskarakteren til studenter i høyere utdanning generelt. Selv om det er dokumentert at det er en sammenheng mellom den karakteren studentene kommer inn med og den de går ut av høyere utdanning med, er ikke denne sammenhengen klar og entydig. Og det er høyst usikkert om en ytterligere skjerpning av opptakskravet vil gi en tilsvarende god effekt på sluttkarakteren.

Det er selvsagt viktig at det er gode, motiverte studenter som søker seg til lærerutdanningene, men det er primært kvaliteten på det som foregår i lærerutdanningen – gjennom studiet – som er avgjørende for den kompetansen lærerne går ut i skolen med. Det er derfor nødvendig å styrke utdanningsinstitusjonene sin mulighet til å tilby god, praksisnær og forskningsbasert lærerutdanning og til utvikling av studietilbudene.

Det er i dag mulig for studenter på GLU 5-10 å velge hvilke fag de vil fordype seg i. Mange framtidige lærere vil ikke undervise i matematikk i det hele tatt og forslaget vil kunne utelukke mange potensielt dyktige lærere i andre fag. Vi mener at det ut fra departementets eget ambisjonsnivå hadde vært mer naturlig å vurdere å heve kravet til antall studiepoeng enn opptakskrav i ett enkelt fag. Det kunne styrket lærerstudentenes generelle kunnskapsnivå.

Det kan også stilles spørsmål ved prioriteringen av høyere opptakskrav i matematikk framfor i norsk.

Unio mener det er andre virkemidler enn innføring av karakteren fire i matematikk som best vil styrke lærerkompetansen, heve læreryrkets status, redusere frafallet og øke elevenes læringsutbytte i skolen. Ved å gjøre læreryrket mer attraktivt vil en også kunne mobilisere den betydelige reservestyrken av utdannede lærer som ikke jobber i skolen.

Rekruttering og frafall

På samme måte som antall kvalifiserte søkere gikk betydelig ned da opptakskravene til allmennlærerutdanningen ble gjort gjeldende i 2005, må en anta at en ytterligere innskjerping av opptakskravene vil innsnevre rekrutteringsgrunnlaget til lærerutdanningene dersom dette nye karakterkravet blir iverksatt. I Lærerloftet settes denne risikoen opp mot andre mulige konsekvenser som vil ha motsatt utfall. Det vises blant annet til forskning som viser at frafallet er lavere i studier med høye opptakskrav. Sammen med andre tiltak og satsinger i Lærerloftet forventes det at skolen blir en mer attraktiv arbeidsplass – som både tiltrekker seg, tar vare på og videreutvikler lærerne – og at dette vil demme opp for en midlertidig nedgang i søkertallet.

Unio vil vise til en ny rapport fra SSB som ble publisert i forrige uke, som viser at Norge kommer til å mangle 38 000 lærere om ti år. Unio tviler på at de tiltakene som regjeringen håper skal trekke flere kandidater til lærerutdanningene og yrket, står i forhold til det alarmerende rekrutteringsbehovet som nå har avtegnet seg.

Kompensatoriske tiltak

Unio stiller seg undrende til at et bestått kompensatorisk kurs av ukjent varighet skal kunne «gi kandidatene kompetanse tilsvarende karakteren 4 fra videregående skole». Vi forstår ikke at man kan komme forbi karakterkravet gjennom et forkurs i matematikk. Dagens ordning er at skal man forbedre en karakter, må man ta opp igjen faget på videregående skole. Vi oppfatter dette forslaget som en lettvinnt og overflatisk løsning, og et tegn på manglende respekt for kravet til opplæring i videregående skole.

Unio mener departementets forslag preges av enkle og lettvinne løsninger av mer symbolsk karakter når forslaget ikke blir kombinert med de nødvendige strukturelle grepene.

Vennlig hilsen
Unio

Ingjerd Hovdenakk
sekretariatssjef

Åshild Olaussen
fagsjef

